

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Állóhivatalban átvéve:	
Éves ár	10 kor.
Hegyedéves	4 ..
Helyben házhoz hordva:	
Éves ár	20 kor.
Hegyedéves	5 ..
Postán szállítva:	
Éves ár	24 kor.
Hegyedéves	6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.	

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
szombat napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 194. szám.

Nagyvárad

Szombat, 1916 aug. 26.

A Tatár szorosnál elkergettük az oroszokat.

Orosz hadszíntér. Budapest augusztus 25. (Hivatalos.) Károly fő-
herceg lovassági tábornok hadseregharcvonala. Moldovától nyugatra és
a Tatár szoros vidékén az oroszok többrendbeli támadásait részben kézi-
tusában az ellenség nagyvesztései mellett visszavertük. Egyébként a
helyzet változatlan és váltakozó erősségű tüzérségi harc folyik.

Hindenburg tábornagy hadseregharcvonala. A perepelniki-pieniaki
szakaszon újra visszavettük az ellenségtől azt a keskeny lövő árokcsízt,
amelyet 22-én elfoglalt és ez alkalommal 1 tisztet, 211 főnyi legény-
séget elfogtunk és 3 gépfegyvert zsákmányoltunk. Odább északra nincs
nevezetesebb esemény.

Tüzérségi harc az olasz fronton.

Olasz hadszíntér. Budapest, augusztus 25. (Hivatalos.) Tegnap
este az ellenség a Wippachtól délre fekvő állásainkat Nova-Vasig élénk
tüzérségi tűz alatt tartotta. Egyidejűleg felderítő osztagok nyomultak elő
a harcmezőszakasz ellen. Valamennyit visszavertük.

A fassani alpok harcmezőjén az olaszok sikertelen támadása után
a tüzérségi tevékenység is csökkent.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, augusztus 25. (Hivatalos.) A Vo-
jusánál helyenként csatározások. Hófer.

Belfort-t is támadja a német.

Budapest, augusztus 25. (Saját tudósítónktól.) A Basler Nachrichten
jelenti: Belfort augusztus 16-iki bombázása a legborzalmasabb volt.
Fél éjszakan át dolgoztak a védőágyuk. A német repülőek négyszer
jelentek meg Belfort fölött.

Dover és a déli part bombázása.

— Események a tengeren. —

Berlin, a Wolf ügynökség jelenti: A 24-ről 25-re virradó éjjel több
léghajó megtámadta az angol part déli részét és ez alkalommal a ten-
geri erődök ütegeire, valamint a Doveri kikötőben levő számos hajóra
sok bombát dobtak. Mindenütt igen heves hatást észleltek. Léghajóinkat
az oda és vissza repülés alkalmával számos őrszolgálatot teljesítő had-
erő és a támadás alkalmával a védőütegek hevesen, de eredménytelenül
lőtték. Valamennyi visszatért.

A tengerészeti vezérkar főnöke. (Min. eln. sajtóosztály.)

Az Adeverul támadása a román király ellen.

Predeal, aug. 25.

A bukaresti russzofilok fizelmeinek durva
elfajulására élénk világot vet a hírhedt,
oroszból milliommossá lett bukaresti lap-
szerkesztőnek, Mille Constantinnak az Ade-
verul ma reggeli számában „Le roi s'amuse”
(A király mulat) címen írt vezércikke. Eb-
ben a cikkében a korrupciónak ezen világ-
hírré vergődött alakja már a király aze-
mélyét sem kiméli. Teljesíti a kötelességét,
ha kell, a király presztízisének megtérsítésével
és minden kritikán felül álló személyének
meghurocolásával is, mert pénzt kapott érte
és nyilván nem akarja elveszíteni jövedel-
mező összeköttetését a jövőben sem.

A romániai russzofilok részéről ugyan
már régen hozzá vagyunk szokva az ilyen-
mihhez, mégis, a helyzet jellemzésül ideik-
tatjuk a szóbanforgó cikk néhány mon-
datát:

„A király mulat! Le loni s'amuse!

Jól teszi! Ő katona és amikor a hara
ót hívja, a hadsereg élén a helyén lesz.
miért legyen akkor ő kétszínű, mint a meg-
halt király? Miért szinlelje, hogy tanul,
amikor nincs szüksége a tanulásra, miért
gondolkodjék, mikor képes arra, hogy egy
pillanat alatt elbírálja az embereket és a
dolgokat és meghozza a legfeljebb elhatáro-
zását? Amíg az óra nem üt, ő mulat. Nincs
szüksége a tanulásra, nincs szüksége a gon-
dolkodásra. Boldog nép és nemzet, amely-
nek ilyen koronás feje van. Egy esepet se
féljünk! Le roi s'amuse!”

Kovel előtt 800.000 orosz.

Budapest, aug. 24. (Saját tudósítónktól.)
Ivanov tábornok kijelentette egy
hírlapíróknak, hogy Kovel előtt az
oroszok 800.000 embert gyűjtöt-
tek össze és bármennyi véraldo-
zattal áttörnek a német frontot.

Legújabb berendezésű **kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógár.** Vállal minden
e szakmábavágó munkát elsőrendű kivitelben. Gyors munka pontos kiszolgálás.

Postai megbízások soron kívül eszközöltetnek!

Gyári telefonszám 34.

Felvételi üzlet: 14—69.

Szives megbízást kér:

HALTENBERGER VILMOS

ORSZÁGGYÜLÉS.

Zárt ülés.

A román kérdés a Házban.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 25.

A képviselőházban Beöthy Pál elnökölt. Az adóvitát folytatták.

Szencsényi György és Polónyi Géza szólalt fel az adójavaslat ellen.

Ezután terjesztette elő gróf Eszterházy Mária a zárt ülést kérő indítványt. Az elnök szavazásra tette fel a kérdést. Az indítvány mellett 52 ellenzéki állt föl. A többség elveti.

Az ellenzékiről viharos kiáltások harsognak.

— Ti viselitek a felelőséget!

Azután folytatták az adóvitát.

Gál Sándor ellenzéki képviselő interpellációt jegyzett be a román kérdésről.

Teleszky János dr. miniszter kifejti, hogy a tervezett adótörvények szociálisabbnak az előzőknél.

A Ház elfogadta a javaslatot a 15-ik szakaszig.

Károlyi Mihály gróf indítványozza, hogy:

1. A Ház délelőtt 10 óráig délután 3 óráig tartson ülést.

2. Szombaton és szardán lehessen interpellálni.

Elnök javaslatára holnap határoznak Károlyi indítványa felől.

Ezután áttértek a jövendelő adótörvény további tárgyalására s azt elfogadták.

A vagyonadó törvényjavaslatához Eszterházy Mária gróf és Abrahám Dezső szólnak.

Elnök bemutatja a német birodalmi gyűlés elnökének táviratát, amelyben megköszöni a Deutschland megérkezése alkalmával küldött üdvözlést. Ezután délután 4 óráig szünet.

A folyosón

eközben Andrássy Gyula gróf kijelenti barátai előtt, hogy fontos külpolitikai ügyet akart a Ház elé vinni a zárt ülésen, de mivel ezt nem fogadták el, kénytelen nyílt ülésen ezt elmondani.

Rakovszky István indítványt jegyzett be.

Apponyi Albert gróf felmagy az elnökhöz s átadja neki

a törvényjavaslat-

tervezetét, amely új törvény alkotását kívánja. E törvény kimondaná, hogy a külügyminiszter a magyar országgyűlésnek közvetlenül felelős s a magyar országgyűlésen köteles megjelenni. Ezen törvény megvalósításáért, mondja Apponyi, az ellenzék teljes erejével fog küzdeni.

Délután 4 órakor

a vagyonadó

vitáját folytatták. Abrahám Dezső, Polónyi Géza után

Ráth Endre válaszol Pajzs Gyulának, aki azt mondta róla, hogy katona léte még nem volt a harctéren. Ő közelebb volt az ellenséghez, mint bárki más a munkapártból, mert francia fogságban volt. (Óriási derűtlenség a munkapártban.)

Elnök javasolja, hogy holnap folytassák a javaslat tárgyalását.

Rakovszky István keddet javasolja s ki jelenti, hogy a Bud. Tud.-ban

a zárt ülésről

kiadott kormányvédekezés esetben.

Beöthy Pál elnök reflektál a beszédre. Az ellenzék informálhatta volna a kormányt s a zárt ülésnek nem lett volna semmi akadályja.

Károlyi Mihály a zárt ülést teszi szóvá.

Tisza válaszol. Nem barátja a zárt ülésnek, de kivételesen belement volna, ha az ellenzék informálta volna a kormányt, miért akarja a zárt ülést. Ha így járnak el jövőben nem lesz akadály a zárt ülésnek.

Andrássy Gyula gróf ezt megnyugvással veszi tudomásul.

Az ülés este fél 9 kor végződik.

Színháznyitás.

Felemelik a jegyek árát.

Halmay Lajos, a Szegligeti színház tevékeny és fáradhatatlan titkára tegnap megérkezett Nagyváradra, s kiadta a színház jelentését arról, hogy a színelőadások szeptemberben megkezdődnek az ujonnan szervezett színtársulattal:

A színtársulat névszere.

Művezető személyzet:

Erdélyi Miklós művezető igazgató, rendező. Tóth Elek, Sik Rózsa rendezők. Halmay Lajos titkár. Kovács Miksa és Váradi Aladár karagygok. Négyesi Mátyas sugó. Vihari Béla ügyvéd. Szabadkai Miklós könyvtáros. Vank István jegykiadó. Triffanoff Gabriella pénztáros.

Előadó személyzet:

Nők: Biller Irén, E. Kovács Mariska, Gazdy Aranka, H. Körösey Juci, Habár Szeratin, Kaszics Eszter, Kovács Márta, Mándoky Panni, Pogár Mariska, T. Pogány Janka, Szabeny Margit, Sz. Zeigmondy Anna, Vigh Manci.

Férfiak: Bibary Ákos, Békési Lajos, Halmay Lajos, Iványi Jenő, Rákossy Ferenc, Sik Rózsa, Szegedi Jenő, Tóth Elek, Tarnai Béla, Tompa Béla, Vihari Béla, Zsoldos Andor, Vank István.

Karszemélyzet:

Nők: Aranyosi Aranka, Boross Margit, H. Csene Stefánia, Kallai Rózsi, Kozma Bóka, Kili Honka, Langyel Margit, Mogyorósi Dalma, Rákosi Ferenc, Rózsay Jolán, Tótski Etta, V. Sándor Mariska, Utassy Ida, Utassy Gizella, Vihari Béla.

Férfiak: Csögő Valér, Fehér Lajos, Kozma Pál, Majos István, Molnár Dezső, Pálfi Boldizsár, Szabadkai Miklós, Tarr Béla, Vank István, Váradi Rózsa.

Erdélyi Miklós színgazgató még Bala-földváron van feleségével, a kiváló művésznővel, akinek egészségi állapota, mint örömmel értesítünk, javult s a szezonban egészségesen látjuk viszont a színpadon.

A társulat tagjai holnap kezdenek szalíngózni s elcséjén gyűlést tartanak. Megválasztják a bizalmi férfiakat.

Az előadások szeptember 6—8. között kezdődnek a Mágus Miská val.

A színház, mint értesülünk, a jegyek árát felemeli. Ocul szolgál erre, hogy a társulat kiadásai rendkívül emelkedtek, az anyagok és kellékek áránál 3—600 százalékos növekedés mutatható ki, s így a színházi jegyek eddigi árai nem tarthatók fenn, legfeljebb a karzat és a földszinti állóhelynél lehet szó kisebbkerü áremelésről, a többinél 25—30 százalékos áremelésre készülhetünk el.

Bérletek ára.

Az 1916—1917. évi színi idényre rendes idény bérletet nyitok és pedig 180 bérleti előadásra 60 A, 60 B, 60 C bérletes napokra.

Nagy páholy 60 A—B vagy C bérleti előadásra 624 korona 24 fillér. Rendes páholy 60 A—B vagy C bérleti előadásra 550 korona 80 fillér. Zsölle 60 A—B vagy C bérleti előadásra 187 korona 70 fillér. Korszék 60 A—B vagy C bérleti előadásra 110 korona 16 fillér. Támlásszék 60 A—B vagy C bérleti előadásra 91 korona 80 fillér. Erkelly I. sor 60 A—B vagy C bérleti előadásra 55 korona 08 fillér. Bérleti lehet augusztus hó 28ától reggel 9—12 ig és d. u. 3—5 óráig a Szegligeti színház titkári irodájában. A régi bérlet helyei szeptember hó 5 éig tartanak fenn. Akik ez idő alatt bérleteiket nem váltják ki, a szinbizottság határozata értelmében, szerzett jogukat elvesztik. A bérleti összeg első fele a bérleti-jegy átvételkor, a második fele a 30 ik bérlet lejáratá előtt fizetendő. Erdélyi Miklós, művezető igazgató.

*

A fenti színházi jelentés, tegnapugyan azon lapban látott napvilágot, melynek nyomdájában, a jelentést nyomatták. — Nem tartjuk megengedhetőnek, hogy egy jelentés közöltessék mielőtt azt a megrendelő széj-jelküldte. Jelen esetben négy lap hátrányára jutott lapársunk jogosulatlan érdekességhez. Ezt sem most, sem jövőben nem engedhetjük meg.

A bolgár offenziva tisztázza a román kérdést.

Brassó, augusztus 25.

A Bukarester Tagblatt augusztus 23-iki száma vezető helyen írt cikkében Romániának a bolgár offenzívával kapcsolatos magatartásával foglalkozva, többek között a következőket írja:

„A mi oroszofil köröknek, mint általában az antantnak a bulgároknak Serrail elleni váratlan offenzívája káros meglepetést okozott, amely valamenyai számításukat halomra döntötte. Annak a nagy nyomásnak ugyanis, a melyet a négyesközetség az utóbbi napokban Romániára gyakorolt, éppen az volt a célja, hogy Romániát, az országba betörő orosz csapatok oldalán Bulgária ellen háborúba sodorja. Hogy ezen kísérleteknek milyen eredményük lett, azt egyelőre nem lehet tudni.

Románia nem adta el semlegességét és semmi sem mutat arra, hogy a bulgárok elleni háborúra oda dobná magát. Könnyen megtörténhetik tehát, hogy Szaloniki előtt a bulgárok javára döntő események játszódhatnak le, mielőtt a dolgok Romániában döntésre megérnének.

A bulgárok előnyomulása azt bizonyítja, hogy van bátorságuk és hogy sem a szaloniki fraccia—angol erőktől, sem pedig más ellenfelettől nem félnek. Kormányuk további magatartása a bulgár offenzívával kapcsolatban a jelenlegi politikai helyzetnek kulcsfontját képezi. Mi azt hisszük — írja a „Bukarester Tagblatt“, — hogy ez az offenziva a román kérdés teljes tisztázását fogja eredményezni. Hogy az a tisztázódás miként fog alakulni, ezt már a legközelebbi napokban meg fogják mutatni.

Forcím a legjobb és legbiztosabb föltette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1-20. Kapható Farkas István „Apolló” drogoriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Erdélyi képviselők a román kérdésről.

Budapest, augusztus 25. (Saját tudósítónktól.) Az erdélyi képviselők tegnap Bethlen István gróf vezetésével megjelentek a miniszterelnöknél s bizalmasan felvilágosítást kértek a román kérdésről s Erdély helyzetéről. Tisza István hosszú beszédben válaszolt a kérdésekre s kijelentéseit megnyugtatóan vették tudomásul a képviselők.

E beszélgetés hatása alatt Gál Sándor törölni fogja interpellációját a román kérdésről.

Megfordult a kocka az orosz harcúterén.

Budapest, augusztus 25. (Saját tudósítónktól.) A Düsseldorfer Generalzeitungnak jelentik Zürichből: Az orosz katonai kritikusok az utóbbi napokban arról írnak, hogy az orosz harcúteri helyzetben fordulat várható. Hangoztatják, hogy az ellenfél aktivitása a délnyugati fronton láthatóan emelkedett. Nem lehet tudni, hogy a Hindenburg műve e, annyi azonban bizonyos, hogy ez az egyre növekvő aktivitás arra vall, hogy a központi hatalmak Bruszilov hatalmas offenzívájából meglepően hamar felocsudtak.

Már Kavalánál áll a bolgár.

Budapest, augusztus 25. (Saját tudósítónktól.) Athénből jelentik: Kavalából harcra görög hadosztály hajón elvonult. A görög erőd-műveket ágyúval és munióval együtt átadták a bolgároknak.

A Daily News szerint a szalonikii Sarrall hadsereg 300,000 főre becsülhető.

A Kárpátok ellen támad az orosz.

Budapest, augusztus 25. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A Reichspress szerint nagy események előtt állunk. Az oroszok a hátrált erősítik s Stanislaw-Brody között hátrább vonták frontjukat. Azt jelenti ez, hogy az ellenség a Kárpátok ellen készül előretörni.

Kis segítség a nagy bajban.

Budapest, augusztus 25. (Saját tudósítónktól.) Auszorból jelentik: A Patria görög lap szerint Sarrall seregéhez 8,000 főnyi orosz csapat érkezett. Bizonyos, hogy ilyen kis csapatrészekkel nem lehet a kritikus helyzeten segíteni.

Görögország és a bolgár offenzíva.

Szerbek elkeseredése.

Budapest, aug. 25. (Saját tudósítónktól.) A Lokalanzeigernek jelentik Baselből: Konstantin királyt Dusmanis vezérkari főnök minden nap felkeresi és informálja a harcúteri eseményekről. Zaimis miniszterelnök szintén több ízben felkereste a királyt, azonkívül fogadta a román követ látogatását is.

Az Égei tenger felé.

— A bolgárok megrázták a szerbeket. —

Budapest, augusztus 25. (Saját tudósítónktól.) A bolgár vezérkar jelentése 25-ről: Jobbszárnyunk folytatja offenzíváját. A Magelinioe hegy környékén a szerb Dumadije hadsereg hadosztályai 28 támadást intéztek hadállásaink ellen. Valamennyit visszavertük. A szerbek elmenekültek. Veszteségük óriási. Csapataink az Égei tenger felé vonulnak. Gyöngye angol lovasságra bukkantunk, az orfanói öböl irányában elmenekültek. Üldözzük őket. Elfoglaltuk Binár hegygerincet, Biglo hegyet, Truavó helységet, Kavalától északra az egész Sarisatani síkságot.

Szueznél fut az angol.

Budapest, augusztus 25. (Saját tudósítónktól.) A mai török hivatalos jelentés közli:

Egyiptomi front: Szueztől 20 kilométerre keletre az ellenséget menekülésre kényszerítettük.

Uj angol—francia támadások.

Berlin, aug. 25. A nagyfőhadparancsnok jelentése:

Nyugati hadszíntér.

Augusztus 18-ához hasonlóan tegnap este a leghevesebb tűzérési előkészítés után a Thiepvaltól a Sommeig terjedő egész arcvonalon az angol—francia támadások egyidejűleg megkezdődtek és többszörösen ismétlődtek. Thiepval és a Fourcaux erdő között a támadások véresen összeomlottak.

Ovillerstől északra az árkok legelső széllelt részeit feladtuk. Longueval—Bailville-i erdőszakaszon az ellenség előnyöket vívott ki. Maurepas községe jelenleg az övé. Maurepas és a Somme között a francia roham semmiféle sikert sem ért el.

A Maastól jobbra is támadást indítottak a franciák, a harc a Fleury szakaszra szorítkozott. Az ellenséget visszavastítottuk.

Egy léghajó az augusztus 24-re virradó éjjel London (?) városát megármadta.

A Sommetől északra lelőttünk 4 ellenséges repülőgépet. Egyet egyet Pont-Parergernél, Varrenestől délre és Fleurynél (augusztus 23-án) légi harcban, egyet pedig Armentièresnél délre védőágyúink tüzevel. Az utóbbi időben többször előfordult, hogy belga városokra, így tegnap Monsra bombákat dobtak. Eltekintve a tetemes dologi kártól, mely belga vagyonban esett, néhány polgár súlyosan megsérült.

Német siker Zvyrinnél.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg vezértábornok harcverona. Augusztus 21-én, Zvyrinnél elvesztett árkok visszafoglalására megindított ellentámadás sikeres volt.

Tegnap és augusztus 21-én a Graberka mellett 561 foglyot szállítottunk be.

Károly főherceg lovassági táborának harcverona. A német csapatoknál nincs újabb esemény.

Balkáni hadszíntér.

Nincs ujság. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Megnyugtatták a görögöket s németek.

Budapest, augusztus 25. (Saját tudósítónktól.) Athénből jelentik a Reuter: A német kormány kijelentette a görög kormányának, hogy sem német, sem bolgár csapatok nem vonulnak be Dranna, Kavala és Szeresz városokba.

Kedvetlenek az orosz kommentárok.

Budapest, augusztus 25. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Hivatalos orosz kommentárok azt jelzik, hogy a stratégiai helyzet kedvezőtlenül alakul. Az ellenség nyomása azt sejteti, hogy nagyobb akció előtt állanak.

A félkezű művész-gróf tanítja a rokkantakat

Gróf Zichy Géza Nagyváradon.

Nem kell busulni, mondta már a háboru elején Zichy Géza gróf a katonáknak, akik elvesztették kezüket lábukat. Itt vagyok én, fél kezem hiányzik, mégis annyit tudok tenni, mint más két kézzel. Még többet is. Művész vagyok, zongoraművész, még pedig nem a legutolsó. Tanuljatok tölem, fiúk.

Ismeretes, hogy az akaratöronek ritka céltudatossága jelentkezett a művész grófnál, akit az sem akadályozott terve kivitelében, hogy egyik keze hiányzott. S jellemező, hogy nem elégedett meg a saját hiányának pótlásával, hanem apostolként járta be a kórházakat, bátorította és serkentette a rokkantakat, hogy tanuljanak meg béna tagokkal is dolgozni.

Körutjában elérkezett tegnap Nagyváradra, ahol a csapatkórház parancsnoka, Fornét Miklós dr főorvos, kórházparancsnok fogadta az illusztris vendéget.

A műtőteremben várakoztak azok a béna, csonka, félkezű katonák, akiknek a félkezű főur tartott előadást arról, hogyan tehetnek szert ügyességre. A vendégek között volt Cziffra Kálmán főispán, Hoffmann Géza ezredes, Sergejly őrnagy, sok orvos és számos előkelő urhölgy.

Zichy Géza gróf előadása a hős csonka katonáknak megújodást és reményt jelentett. Tömören, világosan mondta el nekik, hogy a rokkant, béna ember is el tudja mindazon teendőknél nagy részét végezni, amelyet az ép ember. Igazolással ad oculos demonstrálta, hogyan lehet a félkezű embernek mosdani, öltözni, enni, almat hámozni.

A földmívelésre és az ipari munkára tért át azután. Érdekesen és élvezetesen adta elő, miként tud a félkezű ember ásni,

kapálni, ültetni, gyomlálni, locsolni, mester-séget folytatni. Az ott levő földműves és mesterember — katonák fejbőlintással fejezték ki, hogy a nemes gróf érti az ő mesterségüket is, s minden úgy van, amint mondja.

Előadás közben a félkezű művész leült a zongorához s a rokkant katonák nagy tet-szésére művészi erővel játszott el néhány zenadarabot, több finomsággal, mint a két-kezű zongoristák. A katonák a hangversenyt éljenzéssel honorálták.

Zichy Géza gróf egyenes, magyaros beszédében figyelmeztette a béna hőseket, hogy törekedjenek dolgozni s próbálkozzanak meg a munkával. Munka nélkül mindanki szerencsétlen és boldogtalan.

A rokkantakat az állam ugyan segíti, de nem annyira, hogy munka nélkül, ölbe-tett kézzel megélhessenek. De ez nem is szükséges, mert a rokkant ember is tud dol-gozni.

Reménytelten csillant fel a szeme a ka-tonáknak e lelkes szavakra, melyekből az igazság szólott s megélteték a gróft, aki elbeszélgetett velük kedves közvetlenséggel. Kérdésekkel halmzták el s ő kielégítő vá-laszt adott mindenre.

Zichy Géza gróf közölte Fornét Miklós dr kórházparancsnokkal, hogy saját uradal-mában is hajlandó néhány nagyvárad csonka katonát alkalmazni. Jelentkeztek is többen s ezek közül egy vadászti és egy inast foga-dott fel.

Lelkesítő és megnyugtató volt a hatás s reményt, energiát árasztott a tépelődő csonka katonák lelkébe ez az előadás.

Zichy Géza gróf délután elutazott Nagy-váradról.

Jelinek Ferenc kiváló műkertész most egy nagyobb szabású modern konyhakertés-zetetett óhaját létesíteni, a Hollandiában lá-tott hasonló konyhakertek mintájára, az ott szerzett tapasztalatok alapján.

Tegnap beadványt intézett Nagyvárad városához, amelyben kéri, hogy a konyha-kertészeti termények és konyhakertészeti magvak termelése céljából adja ki bérbe a Rulikovszky-ut melletti c-színház és a Bon-ku mellett elterülő vízenyős talaju 12 holdnyi területet, amelyen egy ér húzódik keresztül s a mely most szénát és sást te-reml. A 15 évi bérlet alatt hajlandó akár bérösszeget, akár megszábot mennyiségű szénát bér fejében szolgáltatni a vá-rosnak. A vízenyős terület lecsapolás és más szükséges befektetés mellett teszi érte-kessé. A vízjárásos helyeken pedig dísz vízi növényeket termelne.

A természetű konyhakerti terményeket kizárólag a nagyvárad piacra hozza forga-lomba, s ezzel az élelmiszer hiányt mérsé-keli.

Kérelmének gyors elintézését kéri, hogy már az ősszel berendezkedhessék.

Azt hisszük, hogy a város készséggel

teljesíti a kérelmet, s a csekély hasznos hajtó területet a kiváló szakember rendelkezésére bocsátja s ezzel is előmozdítja a kö-zönség igényének kielégítését.

A fürdővasutak ügye.

Nagy érdeklődést keltett városzerte az a cikkünk, melyben fürdővasutakon uralkodó mizériákat szóvá tettük. Tömegesen kapjuk a hozzászólásokat s általánosságban az egész közönség helyesli, a mit a jegyváltási tūr-hetetlen állapotokról és a vasuti kocsik tul-zsufaltságáról írtunk.

Ma egyebek közt újabb hozzászólást kaptunk az utánfizetési bársák ügyében is Fekete Imre kalauztól. Levéléből közöljük a következőket:

Közönségünk azt a kalauzt mindennek tartja, csak épen urí embernak nem, épen azért úgy beszél vele, mint eselédjével, ki-vált akkor, ha utánfizetésről van szó. A kalauz legtöbb esetben csak akkor jó és finom, ha eltűri, hogy III. oszt. jeggyel II. oszt. ban foglal helyet az utas, vagy jegy nélkül viszi, vagy épen az ilyesmiért elfogad némi honoráriumot és szemét buny. De az esküjéhez híven kötelességét teljesítő kalauz sohasem volt jó; ezt gya-korlatból tudom. Ily esetekben mindenféle paraszt a kalauz, s beszéljen bármily udva-riasan, minden szava gorombaság!

Ma már a kalauzok között nagyon sok a középiskolás ember és az ilyeneket csak elkeseríti a közönség áurva viselkedése ve-lük szembe és sok esetben, mert kerülni akarja a kellemetlenségeket, kötelesség-szegésre kényszerül! Őzintén mondom — Tekintetes Szerkesztőség — szeretem a pá-lyám, amikor megbántam, hogy ide jöttem, az mindannyiszor a közönség méltatlan bá-násrodja miatt történt!

Ismétlően kijelentjük s ezt bizonyítja a kalauzok részéről jött sme második felszólá-lásnak a közététele is, hogy cikkünk nem szóló egyének, nem a munkával rettentően túlterhelt és kötelességét a mai súlyos idő-kben igazán hősiessé teljesítő vasutasok, ha-nem a rendszer ellen. Fekete Imre őszinte sorait aláírja mindenk. Amit mi sürgetünk, az egy kis rendszerváltozás, amely egyaránt könnyítene lenne a közönségnek is, a pénztá-ri személyzetnek is, a kalauzoknak is. Kettőt sürgetünk a fürdővasutaknál:

1. Több kocsit tessék jártni a város és a fürdők között. A mostani túlszofaltság csak veszekedések, sőt verekedések forrása. Annyi műveletlen elem szabadul ki mosta-nában a fürdőbe, hogy ezekkel együtt ősz-szezsufoltan utazni: felér a vosszfutással.

2. Tessék a fürdővasuti jegyeket a városban is kiadni. A jegypénztárak előtti életveszélyes tolongás, idegeskedés megint csak durvaságok forrása lehet. Ha mindanki nyugodtan megválthatja a maga fürdővasuti jegyét a Katholikus Körben, Népszövetség-ben (a hol fürdőjegy is váltható), Kaszinó-ban, Ipartestületnél, néhány jobb trafikban, akkor nincs a vasutnál tolkodás, a pénztá-ri személyzetet nem ostromolják jobban, mint Verdunt a németek, nincs utánfizetés, nincs semmi kellemetlenség. Jól jár a kö-zönség, a kalauz, a pénztári személyzet, mindenki, csak a copf, a sablon szenved egy parányit. Ezért pedig nem nagy kár.

Mióta első cikkünk megjelent, már közzé lehetett volna tenni, hogy fürdő-vasuti jegyek a városban itt és itt kapha-

KONYHAKERTÉSZET a sás helyén.

Jelinek Ferenc beadványa.

A mostani rémséges drágasági viszonyok a legjobban igazolták, hogy a bolgár kertészek nélkül Nagyvárad konyhakertészeti termékekkel koránt sincs kellőleg ellátva a vidéki behozatal által s fokozott tevékenységgel kell a konyhakertészet intenzív felka-rolását propagálni.

A vidékről behozott zöldségfélék elenyé-szőn csekélyek annak a nagy szükségletnek a fedezésére, amelyet egy ilyen város közön-sége igényel, dacára, hogy a Városi Kert-gazdaság is nagymennyiségű zöldségterméket hoz napenként a piacra.

A Városi Kertgazdaság, igaz, hogy még nagyobb mennyiséggel látná el a közönsé-get kerti veteményekkel, ha rendszer időben gondoltak volna a kertgazdaság berendezé-sére, mint ahogy már a megelőző év őszén kell az ilyen dolgokhoz fogni, de a város csak ez év márciusában kezdett hozzá a kertgazdasághoz s még áprilisban is csak a miniszter közbelépésére kapták meg Német-országból a megrendelt magokat.

tők. Két sor az egész — miért kell ennek a két sornak olyan nehezen megszületnie, mikor a közönség, a vasuti személyzet és a két fűrdő érdekéről van szó egyszerre.

A többi reform várhatóan jövőre; ezt a kettőt egy csekély jóindulattal máról holnapra meg lehet valósítani. Csak akarni kell.

A Deutschland üdvözlése Brémában.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól) Brémából jelenti a M. T. I.: Déli 12 óra. A Deutschland most futott be a szabad kikötőbe. Sok ezer torok rivalgása fogadja a tengeralattjárót, miközben ez a kikötőt eléri.

A Wasser torkolatánál egy német repülőgép jellek meg s leszáll a tengeralattjáróhoz. 3 méternyire közelíti meg a német népvonában elsőnek üdvözlő a Deutschlandot.

Brémahavenbe fél 8 kor érkezik a hajó. Előtte motoros naszádok, a Norddeutscher Lloyd hajói, kisebb hajóegységek zászlódiszben. Minden felől hurangzúgás és zenekarok játszanak.

A nép együtt énekl velük a Deutschland, Deutschland über alles-t. A rakodó partokon üdvözlők König kapitányt, ki válaszol. 8 órakor a hajó tovább folytatja útját Brémába, ahol a polgármester tölgykoszorút ad át neki.

A honvédség főparancsnokának szemléje.

Báró Karg János gyalogsági tábornok tegnap délelőtt tartotta meg szemléjét a m. kir. honvédség felett a Bóné-kut melletti gyakorlótéren. A szemlére kivonult a helyőrség egész honvédsége s a hatalmas téren löképen harcászati gyakorlatokban mutatta meg, hogy a 4-ik honvédszolgálat katonái kiképzése elsőrangú. Báró Karg tábornok, aki hosszabb ideig állomásozott városunkban 15 évvel ezelőtt, mint a 37-ik gyalogszereg ezredese, s már akkor is közismert volt lelkes magyarságáról, szóta megazerezte a magyar állampolgárságot s nemesak szívvel-lellekkel, hanem államjogilag is magyarrá lett.

A tegnapi szemlén gyönyörködve szemlélt a legifjabb honvédesapatokat, akik hivatalosan, hogy újabb babérokat szerezzenek azokhoz, amiket az ezred hősi fiai szereztek.

A szemle végén a főparancsnok megaköré gyűjtötte az ezred tisztikarát s legnagyobb meglepődésének adott kifejezést az ezred legénységének tökéletes harci kiképzése felött. Majd Obrincák István ezredeshez fordult a főparancsnok s köszönetét fejezte ki ennek a kiváló katonának a pótzászlóalj kiképzéséért s azért az igazi katonai szellemért, amit a pótzászlóaljnál tapasztalt, s ami kétségtelen jele annak, hogy a pótzászlóalj vezetése egy kiváló, el tudatos katonának energiájában van. A főparancsnok tegnap be is fejezte vizsgálatát a honvédség felett s tegnap este elutazott Nagyváradról.

Betörés a nagytőzsdében.

Az elmúlt éjjel betörők jártak a Lindenbaum Ignác Rákóczi-uti dohány nagytőzsdéjében. A betörők nem annyira a dohányárak iránt érdeklődtek, hanem inkább az okmánybélyeg készletet dézsmálták meg. Ez mindenestre érdekes, mert a mostani nagy debányinség mellett inkább lehetett volna arra számítani, hogy dohányra éhes emberek törnek be a nagytőzsdébe.

A betöréses lopást Lindenbaum nagytőzsdés csak jóval az üzlet kinyitása után vette észre, mikor az okmánybélyeg készletben feltűnt neki a nagy hiány.

Azonnal a rendőrségre ment, ahonnan a bűnügyi osztály vezetője azonnal detektívet küldött ki a helyszínre. A nyomozó közegek megállapították, hogy a tettesek a Rákóczi uti világító ablakon hatoltak be a tőzsdéhelyiségbe.

A bélyegkészletben a következő hiányt találták: 200 drb 1 koronás, 150 drb 50 filléres, 100 drb 64 filléres, 100 drb 40 filléres, 50 drb 38 filléres, 400 drb 10 filléres, 70 drb 1 kor 88 filléres, 70 drb 1 kor. 50 filléres és több 72 filléres okmánybélyeg vittek magukkal a tettesek 700 koronát meghaladó értékben.

Pénzt csak 80—100 koronát találtak a fiókban 10 és 20 filléresekben.

Dohányáruban nem fedeztek fel ezideig hiányt, de azért valószínű, hogy ezt is megdézsmálták. A nagy árukészlet mellett a hiány megállapítása nehézségekbe ütközik. Eddig mindössze 1000 drb Király cigarettá ellopását állapították meg.

A rendőrség megaditotta a széleskörű nyomozást a bélyegtolvajok és esetleges orgazdák ellen.

HÍREK

* **Személyi hir.** *Ipolyi Keller Gyula*, miniszteri osztálytanácsos, a földművelésügyi minisztérium kirendeltségének vezetője ma visszaérkezik Nagyváradra.

* **Lábán Lajos dr táblaelnök nevenapja.** A szeretetnek és tisztetésnek sokoldalú megnyilvánulásával vették körül barátai és tisztelői nevenapja alkalmából dr Lábán Lajost, a kir. ítélőtáblának köztisztviselőjében álló elnököt. Az üdvözlők sorában elsőként szerepelt gróf Széchenyi Miklós dr megyéspüspök, ki levélben fejezte ki jókívánatait. Majd sorra jöttek a kir. ítélőtábla tagjai testületileg, a kit a szabadságon távollévő tanácselnök helyett Kepes Miklós ítélőtáblai bíró vezetett; továbbá a nagyvárad kir. főügyészség tagjai *Sztaniszlavszky Adolf kir. főügyész*, a nagyvárad kir. törvényszék és járásbíróságok küldöttsége dr Balás Elemér kir. törvényszéki elnök vezetésével. És impozáns módon nyilvánult meg az ünnepelt iránt a nagyvárad Katholikus Kör szeretete is, a melynek az ünnepelt világi elnöke. A Katholikus Kör választmányja testületileg gratulált dr Karácsonyi János kanonok egyházi elnök vezetésével. Azonkívül levélben és személyesen a tisztelők hosszú sora üdvözölte még a táblai elnököt, aki büszkén tekinthet

tisztelőinek beláthatatlan sokaságára, mert benne látják a jogrend rendíthetetlen védelmezőjét és támaszát.

* **Csaponyi Ignác 53 éves papi jubileuma.** Zilah város köztisztviselőiben álló esperes plébános, Csaponyi Ignác tb. kanonok augusztus 24 én ünnepelte pappá szentelésének 50 ik évfordulóját, aranymiséjét. Az ünnepelt szerénysége megfosztotta ugyan híveit a közvetlen érezhető öröm megnyilvánításától, mert jubiláris ünnepén eltávozott körükből s a szatmári Jézustársasági atyák templomában háromnapos szentgyakorlat megtartása keretében ünnepelte a nagy napot, a város azonban lélekben fölkereste e napon szeretett plébánosát. Volt káplánjai s a várad egyházmegyének éppen ott idős papjaitól körülveve jelent meg a főltárnál, hogy Istennek hálát mondjon a sok jóért s kegyelmét esdje a jövőre. Kedves meglepésnek vette az ünnepelt egyházmegyebeli paptársainak szives figyelmét, kik közül megjelentek a következők: Halász Gyula váradvelencei plébános, szentszéki ülnök, Dorogi Pál tanácsszántói plébános, Mellau István képezési hittanár, Molnár János orosházi esp. plébános, Gálly Sándor hittanár, Krajnik Pál szentetornyai lelkész, Mellau Márton hittanár, Kompsz Sándor káplán.

* **Megtalálták a nagyváradiai ezredesének holttestét.** Grácból jelentik: A 37. számú József főherceg nevét viselő gyalogszereg parancsnoka, Fedrigoni ezredes, akit az 1914. augusztus 20-án a szerbiai Zavlakánál vívott csata óta eltűntnek jeleztek, mint most megállapították, egy gránátlövés következtében hősi halált halt. Salis gróf, volt szerbiai kormányzó nemrég járőröket küldött ki, hogy eltűnteket nyomozzanak és egy ilyen járőr Zavlaka közelében a csataterületen rátalált az ezredes holttestére. Ideiglenesen Jerebica község temetőjében tették sirba. Fedrigoni ezredes előkelő laibachi családból származott s a nagyvárad hiros közös házi ezrednek, a 37. gyalogszeregnek volt a háború kezdetén parancsnoka.

* **Havidíjasok kinevezése.** Nagyvárad városánál nyolc havidíjas állás üresedett meg, egyenként évi 1200 K fizetéssel és 400 K nyugdíjjal. A havidíjas állások a napidíjasok előléptetésére szolgálnak. A megüresedett havidíjas állásokat tegnap töltötte be Rimler Károly polgármester, amennyiben Meskó János, özv. Nemes János, özv. Hügel Ödön, Kajtor György, Skrabá Jenő, Mátyók Ferenc, Wessélyi István és Lammel Jenő napidíjasokat nevezte ki havidíjasokká, szeptember 1-étől kezdődő határidővel. A kinevezettek mindanike évek óta van a város szolgálatában s az előléptetésre eddigi működésükkel nagyon is rászolgáltak.

* **Keresztülgazolt rajta a kocsi.** Markovits Miklós 21 éves fiatalember Krasznafüzsen ki ment a határba katióvas kocsijával. Lovai az úton megbokrosodtak, úgy hogy a fiu a kocsi alá került és a korék keresztül ment az arca. Életveszélyes sebével beszállították az izraelita kórházba, ahol azonban Beesei György reudórtisztviselő eszméletlensége miatt nem tudta kihallgatni.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli: Újólaj a legfelső dícsérelésben részesültek: Berthy János és Guni Frigyes 101. gyalogezredbeli főhadnagy, Gamberger Károly 70. gyalogezredbeli tartalékhadnagy és Nagy Imre 101. gy. e. belihadnagy, Kienicz Lajos 101. gy. e. belihadnagy, Lestyán Kálmán, Frest Vencel, Gál József, Weisz Ferenc 101. gy. e. belihadnagy és Pitsch Lipót 101. gy. e. beliszámf. százados.

*** Buzát kérnek a vármegyei tisztviselőik.** A háboru egyre jobban bizonyítja azt, hogy a tisztviselők helyzetén nem a fizetésjavítás segít, hanem a természetbeni segítség. Valamikor még lesz idő, mikor a tisztviselők a fogyasztási cikkeket ép oly központi uton fogják megkapni, mint a katonák. Ez a módszer talán már nem késik soká és be fog következni. A múlt évben a tisztviselők köztük a vármegyeiek is többek közt a kenyérnek valót maguk szereztek be oly formában, hogy a szükségletet a vármegye megvásárolta és a befektetett tőkét hátronta a tisztviselők fizetéséből levonta. A múlt évben vásárolt buza árát augusztus elsőjén fizették ki végleg. Most a tisztviselők ismét kérvényt adtak be az alispánhoz, hogy az idén is vásároljon a vármegye részükre buzát. Fráter Barnabás alispán értesülésünk szerint az idén sem fog elzárkózni a tisztviselők súlyos anyagi helyzetének enyhítésétől és most is azon lesz, hogy a vármegye tisztviselői buzát kaphassanak, így legalább a tisztviselők kenyere biztosítva lesz.

*** Zoltán Elek nemessége.** Berettyószéplak községéből tegnap érdekes iratok érkeztek az alispáni hivatalhoz. Zoltán Elek berettyószéplaki kisbirtokos kéri az iratokban, hogy Elek nevű fiának a nemességét erősítse meg a király és a régi időben használt tasnádi nemesi előnevet adományozza neki. A kérelem mellé Berettyószéplak község előjárósága egy valóban nem mindegy nap bizonyítványt csatolt. A bizonyítvány szerint Zoltán Elek 1869-ben telepedett le Berettyószéplakra, azóta a községnek igen nagyrabecsült polgára, aki minden nemes munkából kivette a részét. A község boldogulása érdekében fáradozó, tevékenységet fejtett ki. Nem csak munkájával, de áldozatkészségével is kitüntette magát. Vagyonából mindenkinek, aki csak hozzá folyamodott szívesen adott kölcsön pénzt, még pedig minden kamat nélkül. Különösen áldásos segítsége volt a lakosságnak Zoltán Elek a rossz termésű években, amikor pénzt, vagyonát mind a szegények istápolására fordította. Annak idején részt vett az 1859. és az 1866. évi hadjáratokban. Fia, akinek részére most a nemességet kéri, jelenleg is a háboruban van és már megszerezte az I. osztályú vitézségi érmét. A község maga is kéri a nemesség megadását. A kérelmet az alispán fogja felírjcsztani illetékes helyre.

*** Kitüntetett hadimunkások.** A hivatalos lap közli, hogy a király által felhatalmazott parancsnokság Konkoly Ferenc, Simon István, Soós Lajos, Erdős Ferenc, Fazekas Lajos nagyszalontai, Kiss Lajos hajdubagosi, Adány Zsigmond henzei, Harányi Károly nagyváradai, Nagy Károly hegyközlaki és Horváth Sándor komádi illetőségű polgári munkásokat az ellenségkel szemben tanúsított vitéz magatartásukért a bronz vitézségi éremmel tüntette ki.

*** Őszi uszoda.** Őszi megnyílik az uszoda, de nem úgy, amint gondoltuk. Ferró nyárra kívánta a közönség, ezért adta a város a kamat nélküli kölcsönt. Most összetákolva, kis méretekben, kezdetlegesen készült egy közös uszoda, amelybe a férfiak azért nem mennek, mert a nők jelenléte őket fenyelezi, a nők pedig nem szeretik a vegyes fürdőt, amelyben még nagyban szegednek és ácsolnak. Az idén elmúlt a szezon java s az uszoda nem vált be ily alakban. Jövőre a város ne szalassza el az alkalmat és készítsesse el a városi uszodát és strandfürdőt, amely nem mondja fel a szolgáltatást akkor, mikor épen szüksége van rá a közegészségügynek.

*** Minden iparág keresett a háboruban.** Ilyen című cikkünkre kaptuk azt a közlést, hogy az építőipar kivétel volt a kereső iparágak között, amely tönkrement és az építőipar rokonszámával megszűntette a munkát. Mi is jól tudjuk ezt, s azt is, hogy az építőipar fellendítése szükséges, de ennek előfeltétele: a telekértékelés, ma még nem hozható be. Ahhoz nyugodtabb idők kellene. — Kirschner és Deutsch cég közli velünk, hogy 6 ugyan a katonaság fuvarosa, de 60000 koronát mégsem keresett, legfeljebb 4-500 koronát évente. Megirtuk e helyen, hogy az a Kirschner Mór, a kiben szó van nagyváradai szörmeiparos és nem szállító cég.

*** Iskolai értesítés.** A nagyváradai női kereskedelmi szaktanfolyamban a beiratások az 1916-17. tanévre f. évi szeptember hó 1-4 ig bezárólag az iskolai helyiségben (Reáliskola-utca 1. sz.) mindenkor d. e. 9-12 óráig fognak eszközöltetni. Először azok vételnek figyelembe, kik előjegyzetettek megukat. A beiratásnál felmutatandó iskolai, születési és úrmelléai bizonyítvány. Tanulmánydíj 120 K, beiratási díj 6 K, segélyegyesületi díj 2 K. Bővebb felvilágosítást ad az igazgatóság.

*** Új bélyeg.** A magyar kir. posta 10 filléres bélyegét becsátolt ki, melyeket a postatakaróklapokra ragasztanak föl. A bélyeg barna színben, kettős keresztet viselő papírra van nyomtatva. A rajzon lefelől az értékelés, alant egy kas látható. A postahivatalokban már árúlják.

*** Batizfalvy, Bihari, Tompa, Várady a Püspökfürdőben.** A Szent László fürdő csodaszép erdejében hallgatva várják a fák vasárnap a közönséggel hűs esendré, árnycsok, úszata levögőre. A közönség a nagyüzeti fürdőben előkelő mulatságra is akad, mert Batizfalvy Elza pajzán kuplékat énekel, Bihari Ákos szőnyegelőlésekkel verset ad elő Tompa Béla mókázik kedvesen s a kitűnő Várady Aladár tréfából is komoly művészzettel sukol elő. Tehát kabaré lesz, finom, vidám, kedves, előkelő, utas konfetti esata, szépség verseny és tombola. Ételben és italban luxusi választás és izlés lesz, mert Komzsik Alajos és felesége kezében van a konyha és a rendezés.

*** Szappant lopott, megbüntették.** Egy cigánylány állott Palánkay Károly gyermekbírósága előtt. Az a szörnyű vád terhelte, hogy szappant lopott. Be is igazolódott, de el kellett ítélni, mert nem tisztálkodási cél vezette a derék cigánylányt. Eladta a szappant egy tál paszulyért, de többször is lopott s mindig eladta a szappant, sose használta. Ezért el is ítélték.

*** Rablótámadás a nagybárodai erdőben.** Egy pár nappal ezelőtt Reich Mór nagyfeketepataki lakos, sertéskereskedő késő éjszaka a nagybárodai erdőben bundakölt hazafelé. A sűrű erdőn keresztül vezető elhagyott uton Troják Jakab báródi parasztember bottal nekítámadt és fejét úgy összeverte, hogy a szerencsétlen ember beszélni képtenségét is elvesztette. Reggel megtalálták meg a járókölök vörbefagyva és becsúszották rendkívül súlyos sérülésével a nagyváradai izraelita kórházba. Becsei György rendőrtisztviselő ment ki kihallgatására, azonban az ember fojsábe következtében megnémult s így kikérdezhető nem volt. — Valószínű, hogy támadója pénztől is kifosztotta Reichet, mert más oka nem is lehetett megtámadására. A esendőrség megindította a nyomozást.

*** Dívataru cikkeket árusító hadiözegek jelentkezők.** A Gűfűkszmán Ármán cég jelenlegi tulajdonosa Jónás Ándor női dívataru nagykereskedő a hadiözegek között leendő értékesítés céljából 20 doboz különböző női dívataru cikkeket, (10 doboz női ruhagomb, 3 doboz fehér kötőpán ut, 2 doboz himró pamut, 1 doboz ruha kapcs, 1 doboz kék gúpccsna, 1 doboz tegstófi kötőpamut, 1 doboz fűzőcsatl, 1 nagy doboz hímzőcsatl, csipkék, rücsök, zsinórok, öszszesen mintegy 300 korona értékben juttatott Nagyvárad város áruszáskéhez. Nagyvárad város áruszáské a nemes adomány átvételét elismeri, azért az adományozó Jónás Ándor női dívataru nagykereskedőnek a hadiözegek között is bálás köszönetét fejezi ki.

Nagyvárad város áruszáské az adományozott női dívataru 3-4 oly vagyonos gyermekes hadiözegek között fogja kiosztani, akik anélkül is árusítással foglalkoznak, hogy ezen árucikkeket előadással kenyérkereséshez, jövedelemhez juthassanak. Felhívja ezért a gyámhatóságot azon vagyontalan gyermekek hadiözegeket, kik az említett árucikkekre igényt tartanak, hogy ezen igényüket az áruszáskánál (VA-rehaza II emelet 34. sz.) mielőbb jelentésk be Nizzalovszky Sándor, elnök helyettes.

*** Államsegélyesek figyelmébe.** Az államsegélyben részesülőkkel közlöm, hogy f. évi aug. 16 tól szeptember 15 ig esedékes államsegély összegeiknek folyósítása f. hó 28 an hétfőn, 29 én kedden, 30-an szerdán, 31-en csütörtökön, szeptember 1 én pénteken, 8 an szombaton és 4 én hétfőn fog a tüdőző lakánnyában levő hivatalos helyiségben eszközöltetni. Hétfőn d. e. 9-12 óráig, kedden d. e. 1301 től 2000 ig, d. e. 2001 től 2800 ig, szerdán d. e. 2801-3500 ig, d. e. 3501-4200 ig, csütörtökön 4201-4900 ig, d. e. 4901-5500 ig, pénteken d. e. 5501-6100-ig, d. e. 6101-6800 ig, szombaton d. e. 6801-7300 ig, d. e. 7301-7805 ig, szeptember 4 én hétfőn d. e. 7801-8800 ig, d. e. 8801-8569 ig.

Figyelmeztetek minden egyes államsegélyest, hogy a fizetések alkalmával mindenki hozzon magával 2 koronás aprópénzt, vagy 2 drb. koronást, miután aprópénz hiányában a fizetések fennakadást fognak szenvedni Nagyvárad, 1916. augusztus 22. Juricskay Barna, tanácsos.

*** Gyönyörű rózsák ara a ad legszébb dísz.** Az első ránc a szép asszony első igazi bánaia. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsült helyen Y-PO crémet és szappant használ, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát és eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 2 K. Kapható: Farkas István „Apoló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B. Rimandózy-palota.

* **Ecet** készítéséhez alkalmas garantált vegyíztár **ecetsav** kapható Farkas István Apolló drogeriájában. Nagyvárad, Rákóczi ut 7/b. Telefon 13-02.

* **Az Osztályosrajjegyek új fő-elárusítója.** Közöltük már, hogy a m. kir. szab. Osztályosrajjáték igazgatósága a most következő XXXVII-ik sorsjátéktól kezdve a sorsjegyek főelárusításával az "Ujvárosi takarékpénztár részvénytársaságot" bízza meg. Az új sorsjegyek megérkeztek s mai naptól kezdve egész, fél, negyed és nyolcadokban kaphatók az intézet helyiségében, Nagyvárad, Szent László tér 5 sz. alatt. Eanál 600 darab és pedig: 64301 től 64325 ig, 86326 től 86350 ig, 88501 től 88525 ig, 92101 től 92125 ig tartó számsorozatu sorsjegyek kerülnek elárusításra, az első osztályra egész sorsjegyenként 12 korona, fél sorsjegyenként 6 korona, negyed sorsjegyenként 3 korona és nyolcad sorsjegyenként 1 kor. 50 fill. árban. Az "Ujvárosi takarékpénztár részvénytársaság" telefonja 994 sz. s megrendelést telefonon is elfogad s a megrendelt sorsjegyeket készséggel haza küldi.

* **Ujház eladó.** Nyugalmat szerető családok szép nagy udvarral és minden kényelemmel építve. Van 4 szoba, előszoba, fürdőszoba, pince, külön konyha, nagy terasz, villanyvilágítás. Szent László tértől 6 pernyi gyalogolás. Kedvező feltételek. Értekezni vasárnaptól kezdve a tulajdonosnál, Váradi Zsigmond utca 23.

* **Felcsakartó MOKSI biztos szer.** Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi ut 7/b.

* **Házvezető nőnek** ajánkozik intelligens fiatal nő, ki a háztartás minden ágában és főzésben teljesen jártas. Cim megtehető a kiadóhivatásban.

APOLLÓ mozgó- színház	Szombat
	Kilenc smaragd dráma 3 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 3 órákor és hétköznapokon fél 7-kor.	

URÁNIA mozgó- színház	Szombat
	Dr. Gar El Hanna (A diplomás gazember)
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 3 órákor és hétköznapokon fél 7-kor.	

Figyelem!

Nagyváradon Beöthy Ödön u. 1. görög kath. templom mellett (bejárat a kapu alatt) kaphatók:

Szepességi lenvásznak

Finom cérna vásznak, Lepedő vásznak, Vászón és damaszt asztalnaműek, Ágyneműek beosztott és méteres lendamasztból. Takács vászon és damaszt törülközők.

Törölk, szakajtók, hímző vásznak, Blous vásznak, Tarka lenvásznak, Nyers vásznak, Házi vásznak, Sajt vászon.

Asztal és ágyneműekben a legújabb minták. **Jutányos, szabott árak.**

Helyi és megyei telefon **1163.**

VIGADÓ mozgó- színház	Szombat
	A bandita dráma 4 felvonásban.
Szombaton és vasárnap négy előadás és pedig: délután 3, 5, 7 és este 9 órákor.	

BERLINI VICTORIA
Általános Biztosító részv. társaság.
Elfogad:

ÉLETBIZTOSÍTÁSOKAT,
amelyek **háboru** esetén a biztosítás teljes összegéig érvényesek.

Nagyvárad vezérügynökség:
Rákóczi ut 10. sz. II. em. Telefonszám 641.

* **Beiratás Beyerne Garzó Adél zeneiskolájába.** Nagyvárad és Bihar-megye n. é. közönségének becses tudomására hozom, hogy énekiskolámat zongora és hegedű tanszakkal bővítettem ki. Mindkét tanszakra az orsz. magy. kir. zeneakadémia oklevelével bíró tanerőt sikerült meganyernem és pedig a zongorára Ramasederás Orbán Erzsike okl. zongoratanárnót, ki dr. Kovács Sándor zeneakadémiai tanárnak volt kiváló tanítványa, míg a hegedű tanszakra Ambrózy Irén tanárnőt, ki előbb Kemény Rozsó, később Berkovics Lajos zeneakadémiai tanárnak volt kitűnő növendéke. Beiratás f. é. szeptember 6 ig naponta d. e. 10-1 ig, d. u. 3-5 ig a tanintézet helyiségében (Rákóczi ut 12. III. 20.) felvételi vizsgák pedig a zongora tanszakra szeptember 7 és 8 án a hegedű tanszakra 9 és 10 éa eszközöltetnek.

Legújabb táviratok.

A román király megezakította nyaralását.

Budapest, augusztus 25. (Saját tudósítónktól.) *A Matin* jelenti Bukarestből: *A román király minden várakozás ellenére visszatért Sinajából Bukarestbe.*

Félmillió orosz sebesült egy hónap alatt.

Krakó, augusztus 25. A Gazeta Viennai értesítései szerint Oroszországban bármilyen nagy volt is a lelkesedés a hadsereg sikerei felül, midőn a lakosság megtudta, hogy csak június havában több mint félmillió sebesültet hoztak el a kórházakba és hogy az elesettek száma még ennél is nagyobb, nagy kiábrándulás következett be. Ezen járul a nagy élelmiszerhiány, a mely különösen a városokban érezhető. Hogy most sincsenek zavargások, az csak annak tulajdonítható, hogy azok az elemek, a melyek máskor elégtelenségüknek hangosan szoktak kifejezést adni, most mind a harctéren vannak.

Egymillió Kitchener holttestéért.

Stockholm, augusztus 25. Az angol tengerészeti miniszterium lépéseket tett a skandináv hatóságoknál, hogy lord Kitchener holttestét Jütlandban, vagy Norvégia nyugati partjaira megkeressék és millió jutalmat ígér annak, a ki a hadügyminiszter hulláját megtalálja. Ebből az alkalomból ismét fölmerül az a kérdés, hogy tulajdonképpen hol is halt meg lord Kitchener?

Az Aftenbladet jól értesült helyről szerzett értesülése szerint, ha Kitchener tényleg az Orkney szigetek mellett, vagy a Hebridáknál járt volna szerencsétlenül, a Golf-áramlat onnan elsodorta volna.

Az a körülmény, hogy az angolok éppen Jütland partjain kerestetik a hullát, a hol a skagerraki ütközet számos halottját partra vetették a hullámok, ismét megerősíti azt a régebbi feltevést, hogy Kitchener jelen volt a skagerraki ütközetnél és a tengeri csatában pusztult el.

ZENE és MŰVÉSZET.

Az Imrik-zeneiskola új tanéve.

Imrik Cornélie, az ismert kiváló zene tanárnő ez évben is a rendes időben, szeptember hó 1-én kezdi meg hiváló szaktudásával vezetett zongora iskolájában a tanévet.

Tanításának eddigi eredményét megismereni hangversenyein már elég alkalma nyílt a közönségnek, valóban nagy készséggel és önfeláldozásával sikerült növendékeinek lelkébe beleiktatni a klasszikus, komoly zene szeretetét, mint már ezt minden alkalommal jelezzük is.

A múlt tanévben megtartott harmadik házi hangversenyt végighallgatta a főváros egyik szakképzett zenekritikusa, dr. Kövesdy Károly is, aki a sok számból összeállított műsor végeztével igen elismerőleg nyilatkozott a kiváló zene tanárnő tehetségéről, mely nagy súlyt fektet az ujjak helyes kiállítására, valamint a kéztartás biztonságára.

E kritika elismerő bizor yitka a kiváló zene tanárnő helyes tanítási módszerének, mely a modern szélességek között is megtartotta a régóta bevált helyes utat a zenetanítás terén.

Imrik Cornélie tanítási módszerét nagy hírű mesterek is kiválóknak ismerték el. Épp úgy ismerik nevé a zenetanárnő a zeneirodalomban mint zeneszerző is. A magyar zene kultiválói előtt neve már régen közismert s bájos kompozíciói mindig közérdeklődéssel találkoztak.

A zeneiskolában augusztus 28 án kezdődnek a beiratások az iskola Uri utca 5. szám alatti helyiségében.

NYILTTÉR.

Ablak üvegezés

Tábla üveg

Kép keretezés

előnyös árakban beszerezhetők

Komlós Testvérek

azelőtt HELLER TESTVÉREK rt. nagykereskedésében Zöldfa u 13

Helyi és vidéki telefon 372. szám.

A szerkesztésért felelősenes felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

5.

Elsőrendű jégszekrények olcsó árban beszerezhetők

Andrényi Károly és Fiaival
Nagyvárad.

Jótállás a biztos eredményért

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár
nagybecskereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a

„Patkánin“

patkányirtó szer, (nem mérge) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas és föltűnően minden más irtószert.

1 doboz ára 2 korona,

mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve. A biztos eredményért jótállás. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használható. Kérésére ingyen küld a Patkánin gyár vezetősege Nagybecskereken.

IZSÁK LIDIA
elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad,
Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda
üzletében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

Telefon : 11—53.

A MŰJÉG

naponkénti rendszeres szállítását megkezdjük, megrendeléseket köszönettel vesszünk, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.

Telefon 439.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBÉ KERÜL.

Értesítjük a város t. Villamos vasalók, közönségét, hogy a legújabb rendszerű

„ főzőedények,
„ tea főzők,

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen hához szállítatunk. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel fejeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos meterok nagy választékban kaphatók.

költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ORAI VASALÁS CSAK
12 FILLÉRBÉ KERÜL.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.

Az Erzsébetligeten lévő
4 uj földszintes
házban két és három
szobás lakások kiadók,
(Püspöki residencia mellett)

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy
Incze irodában Bémer-tér 3.

**Talp, talphulladék,
talp-pótlóanyag és
bőrhulladék üzletem,**
katonáskodásom miatt, lakásomon folytatom! Kérem t. vevőim továbbbizives pártfogását

STERN MIKLÓS
Nagyvárad, Péter-u. 1/A.

(Bejárat a Sztaroveczky-utca felől, az inasotthon mellett.)

Szent László (Püspök gyógyfürdő)
Nagyvárad mellett.

Kénes vasas hévvizforrások, viz hőfoka 42 C° csuz, köszvény minden formája, ischiás és női betegségek ellen, 1913-ban 6200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Püspök-fürdő gyógyforrásait. Nagyszabásu nyári uszoda 26 C° forrásvizvel és uszástanítással.

400 holdas park és fenyves erdő, gondozott sétautak, társalgó, olvasóterem, könyvtár, napilapok, folyóiratok rendelkezésre állanak.

Az egész fürdő ujonnan átalakítva, villanyvilágítás az egész telepen és az összes vendégszobákban. Pósta, interurbán telefon.

Sebesült katonatisztek és katonák árkedvezményben részesülnek.

Fürdőismertetőt küld az Igazgatóság 1916 jan. 1-től.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérlője.